

19. november 2025

<https://www.hrw.org/news/2025/11/19/nepal-unlawful-use-of-force-during-gen-z-protest>

Nepal: Ulovlig magtanvendelse under 'Gen Z'-protesten

Efterforsker troværdigt sikkerhedsstyrkernes rolle, og andre i to dages dødelig vold

- Sikkerhedsstyrkerne i Nepal brugte uforholdsmæssig magt mod ungdomsledede protester den 8. september 2025 og skød vilkårligt mod demonstranter flere gange.
- På andendagen med vold satte folk, nogle tilsyneladende ikke forbundet med "Gen Z"-protesten, ild til fremtrædende regeringsbygninger; overfaldt politikere, journalister og andre; og angreb skoler, virksomheder og medievirksomheder.
- En ny retslig kommission, der skal undersøge volden, kan kun få succes, hvis den handler gennemsigtigt og sikrer, at de ansvarlige for lovovertrædelser bliver undersøgt og retsforfulgt.

Sikkerhedsstyrker i Nepal brugte uforholdsmæssig magt mod ungdomsledede protester den 8. september 2025, oplyste Human Rights Watch i dag. Den midlertidige regering ledet af den tidligere højesteretspræsident Sushila Karki, som overtog efter at premierministeren blev tvunget til at træde tilbage på grund af protesterne, bør undersøge den overdrevne magtanvendelse samt [brandstiftelse og mobangreb](#) på personer og bygninger dagen efter, den 9. september, herunder dem, der muligvis har beordret ulovlige handlinger.

Human Rights Watch fandt, at politiet uden skelen åbnede ild mod demonstranter flere gange over tre timer og dræbte sytten personer i Kathmandu, som havde demonstreret mod korruption i politik og et omfattende forbud mod sociale medier, der var indført fire dage tidligere ved en ["Gen Z"-](#)

[demonstration](#) i hovedstaden Kathmandu den 8. september. Dette udløste en anden voldsdag den 9. september, men sikkerhedsstyrkerne så ud til ikke at handle, da grupper af mennesker, nogle [tilsyneladende ikke forbundet med Gen Z-protesten](#), satte ild til fremtrædende regeringsbygninger; angreb politikere, journalister og andre; og angreb skoler, virksomheder og medievirksomheder.

"Den nylige vold i Nepal omfattede alvorlige menneskerettighedskrænkelser, og aktørerne bør holdes ansvarlige, uanset om det er sikkerhedsstyrker eller politiske aktører," sagde [Meenakshi Ganguly](#), vicedirektør for Asien hos Human Rights Watch. "Regeringen bør sikre, at efterforskningerne er uafhængige, tidsbegrænsede og gennemsigtige, og at ingen, der findes ansvarlig for lovbrud, uretfærdigt beskyttes mod korrekt retsforfølgelse."

Karki-regeringen har nedsat [en retslig undersøgelseskommission](#) med opgave at undersøge dødsfaldene på mindst [76 personer dræbt på landsplan i de to dages vold](#), omkring 47 af dem i Kathmandu, herunder 3 politibetjente. Karki-regeringen bør anerkende og tage fat på korrupsion og manglende sikring af rettigheder, såsom en tilstrækkelig levestandard, som udløste ungdomsprotesterne, sagde Human Rights Watch.

Human Rights interviewede 52 vidner, ofre, journalister, sundhedsprofessionelle, politikere og kilder tæt på sikkerhedsstyrkerne; verificerede fotografier og videoer lagt op på sociale medier eller delt med forskere; og besøgte hospitaler samt steder for protester og brandstiftelser. Forskningen fokuserede på Kathmandu.

Den 8. september, mellem cirka kl. 12:30 og 16:00, brugte politiet dødelig magt til at sprede unge, efter de havde samlet sig omkring parlamentet og skød folk i hovedet, brystet og maven. Vidneberetninger og analyserede optagelser viser ikke den alvorlige og overhængende livsfare, der ville retfærdiggøre bevidst brug af dødelig magt.

Deltagerne, der blev informeret om protesten på [sociale medier, herunder kommunikationsplatformen Discord](#), begyndte at samles omkring kl. 9, og kl. 11 var mængden vokset betydeligt. Da demonstranterne nærmede sig parlamentet, overløb nogle den enkelte barrikade på gaden, der førte til parlamentet. Politiet brugte tåregas, vandkanoner og stave for at sprede dem. Demonstranter samlede sig i stort antal omkring parlamentets hovedport. Nogle kastede sten mod politiet. Omkring kl. 12.30 beordrede regeringen udgangsforbud i området, men demonstranter og journalister interviewet af Human Rights Watch var ikke bekendt med nogen meddelelse.

Tæt på kl. 13 "blev tingene virkelig slemme," sagde en journalist, der hørte skud og søgte ly hos en kollega nær parlamentskompleksets forvæg. "En kugle susede mellem mig og en anden journalist." Ingen af de afhørte vidner hørte advarsler, før politiet brugte dødelig magt.

Politiets skud fortsatte med mellemrum i flere timer. Omkring kl. 13.40 skød politiet en 20-årig universitetsstuderende gennem skulderen. "Da jeg blev skudt, var der ingen vold," sagde eleven. "Det var meget fredeligt. Ud af det blå begyndte de at skyde." Hendes kirurg bekræftede hendes skader.

Om eftermiddagen og aftenen den 8. september sagde en demonstrant, at en politienhed, han identificerede som Special Task Force, tilbageholdt ham sammen med 33 andre personer på parlamentets område. Han sagde, at de blev slået og truet. De blev først løsladt den følgende eftermiddag.

Den 9. september angreb demonstranter over hele byen politistationer, [plyndrede våben og tvang politiet til at flygte](#). Tre politibetjente blev dræbt i mobangreb, oplyste politifolk og patologer, der foretog obduktioner. Mange steder deltog tilstedeværende spontant i brandstiftelse og andre angreb.

Pøblen angriber og slår politikere hårdt [og sætter ild til deres hjem](#). Nogle, herunder den daværende premierminister, måtte reddes med militærhelikopter. Vigtige regeringsbygninger, herunder

parlamentet, præsidentpaladset, føderale kontorer og Højesteret, [blev sat i brand](#). [Skoler, hoteller og private ejendomme](#) blev også sat i brand. Tusindvis af fanger blev løsladt efter [angreb på fængsler](#).

Flere vidner hævdede, at nogle mobangreb [var selektive](#) og spurgte, hvorfor sikkerhedsstyrkerne ikke gjorde mere for at stoppe dem. "Angrebene var meget målrettede," sagde en forretningsmand og bemærkede, at nabovirksomheder typisk gik uskadt. Adskillige vidner sagde, at sikkerhedsstyrkerne stort set var fraværende, da brandstiftelsen spredte sig over hele byen den 9. september og undlod at beskytte personer og ejendomme under angreb.

Vidner og analytikere interviewet af Human Rights Watch eller citeret i medierne sagde, at de mistænkte, at volden [kunne være påvirket af "infiltratorer"](#) tilknyttet forskellige politiske bevægelser. De strafferetlige myndigheder bør undersøge enhver troværdig påstand om kriminelle handlinger, der bidrager til volden, sagde Human Rights Watch.

Premierminister K.P. Sharma Oli [trak sig](#) om eftermiddagen den 9. september. Samme aften udsendte præsident Ram Chandra Poudel [en erklæring, hvor han opfordrede til ro](#). Brandstiftelsen fortsatte indtil omkring kl. 22, hvor hæren blev udsendt. Hærchefen, Ashok Raj Sigdel, indkaldte fremtrædende medlemmer af Gen Z-bevægelsen samt nogle politikere til samtaler. Den 12. september nåede repræsentanter fra "Gen Z", efter en konsultation med tilhængere på Discord-platformen, [til enighed](#) med præsidenten om at opløse parlamentet og udnævne Karki som leder af en midlertidig regering, der skulle afholde nyvalg.

Patologer på et lighus i Kathmandu, som modtog 47 lig over de to dage, fortalte Human Rights Watch, at de fastslog, at 35 dødsfald skyldtes "højhastigheds skudskader" i hoved, nakke, bryst eller mave. Personale på forskellige hospitaler [sagde, at de modtog hundredvis af sårede patienter](#).

Politiet gik ind på hospitalets område den 8. september og angreb personale og patienter med stave, hvilket sårede en medarbejder, oplyste en hospitalsmedarbejder. Demonstranter angreb ambulancer begge dage. Journalister blev såret af kinetiske projektiler affyret af politiet den 8. september, og demonstranter angreb mediebygninger den 9. september.

En pensioneret højtstående polititjenestemand sagde, at politiet ikke havde fulgt procedurerne for at opløse protester og bruge dødelig magt. FN's [grundlæggende principper for brug af magt og skydevåben](#) forbyder brugen af skydevåben undtagen i tilfælde af overhængende trussel om død eller alvorlig skade. Bevidst dødelig brug af skydevåben er kun tilladt, når det er strengt uundgåeligt for at beskytte liv. Ifølge nepalesisk lov skal sikkerhedsstyrker, selv når de har tilladelse til at bruge dødelig magt for at genoprette orden, udsende advarsler og forhindre dødsfald.

Den kommission, der er oprettet til at undersøge begivenhederne den 8. og 9. september, bør undersøge sikkerhedsstyrkernes rolle, troværdige påstande om infiltration og kriminelle handlinger, der bidrager til vold, sagde Human Rights Watch. Pr. 10. november [havde politiet anholdt 423 personer](#), der angiveligt var ansvarlige for volden den 9. september, men det var ikke kendt, at de havde taget skridt mod betjente, der ulovligt åbnede ild mod demonstranter den 8. september.

"Myndighederne bør anerkende, at udbredt straffrihed for menneskerettighedskrænkelser tidligere har bidraget til at muliggøre den vold, der fandt sted denne gang i Nepal," sagde Ganguly. "Det er afgørende at vende den årtier lange tendens hos de efterfølgende regeringer i Nepal til at begrave efterforskninger og forsinke retsforfølgelserne, og at gennemføre ansvarlighed og reform af sikkerhedssektoren."

September 2025 Vold i Nepal

Human Rights Watch har længe dokumenteret [manglende evne til at sikre ansvarlighed](#) for menneskerettighedskrænkelser i Nepal, herunder [under tidligere protester](#).

Stigende utilfredshed, især blandt unge nepalesere, fulgte en [kampagne på sociale medier](#), der afslørede den politiske elites luksuriøse livsstil. Det udviklede sig til udbredt vrede over socioøkonomisk ulighed, korruption, manglende styring på grund af uenigheder mellem de politiske partier og manglende evne til at bringe ansvarlighed for menneskerettighedskrænkelser.

Protesten den 8. september i Kathmandu begyndte fredeligt, men blev uordentlig, da demonstranter overløb en politiafspærring nær parlamentsbygningen. Protester fandt også sted i andre dele af landet. Sikkerhedsstyrker brugte dødelig magt og dræbte 17 demonstranter i Kathmandu samt 2 uden for hovedstaden og sårede hundreder.

Den 9. september mødte mange mennesker op for at protestere mod drabene. Blandt dem var enkeltpersoner og grupper, som næsten øjeblikkeligt engagerede sig i fysiske angreb og brandstiftelse, der rettede sig mod den udøvende magt, lovgivningen og domstolene samt andre institutioner, skoler, virksomheder og mediekontorer. Dusiner blev dræbt og såret, herunder seks personer, [der blev brændt ihjel i et supermarked](#) angrebet af brandstiftere, da sikkerhedsstyrkerne ikke formåede at sikre beskyttelse.

Forskere analyserede og verificerede 50 videoer, der var uploadet til sociale medieplatforme. Human Rights Watch har ikke inkluderet links til onlinevideoerne på grund af deres grafiske karakter, men har bevaret de visuelle beviser.

8. september

Den 4. september annoncerede regeringen under K.P. Sharma Oli et omfattende forbud mod 26 sociale medieplatforme og [beskedapps, der ikke havde registreret sig hos myndighederne](#) efter en kabinetsdirektiv den 25. august. Regeringen hævdede, at forbuddet var nødvendigt af skattemæssige og regulatoriske årsager, men mange nepalesere sagde, at de mente, det var et forsøg på at bringe kritik til tavshed.

En af arrangørerne af protesten den 8. september sagde, at forbuddet "triggede os meget." Hun beskrev protestbevægelsen som bevidst "lederløs," der hurtigt samlede sig mellem 5.-7. september, især på kommunikationsplatformen Discord. Discord-servere — onlinefællesskaber om specifikke emner — dannet for at modsætte sig udelukkelsen, voksede hurtigt til at omfatte titusindvis af medlemmer. Selvom Discord var blandt de forbudte platforme, forblev den og andre tilgængelige via virtuelle private netværk (VPN'er).

En person tæt på bevægelsen, som tidligt tilsluttede sig en vigtig Discord-server, sagde, at medlemskabet "virkelig begyndte at stige efter protesten blev annonceret" den 8. september. Selvom fredelig protest var det dominerende tema, sagde denne person, at nogle på platformen gik ind for vold: "Ideen om, at der ville være infiltratorer, var allerede der." Flere interviewpersoner, herunder velinformerede analytikere og vidner, sagde, at de [mente, at tilhængere af forskellige politiske grupper bevidst havde opildnet til uro](#).

Den 8. september begyndte tusindvis af unge demonstranter at samles mellem kl. 9 og 11 ved Maitighar Mandala, det typiske samlingssted for protester i byen, to kilometer vest for parlamentet. Arrangørerne havde fået tilladelse til protesten og planlagde at marchere mod parlamentet helt til en politiafspærring 400 meter vest for bygningen.

Demonstranterne krævede, at regeringen ophævede forbuddet mod sociale medier og tog fat på udbredt korruption. Vidner beskrev en "glædesfyldt" stemning fra starten. Arrangørerne, hvoraf nogle planlagde at [give blomster til politiet](#), mente, at mange aldrig før havde deltaget i en demonstration. Folkemængderne voksede, og ifølge en journalist: "Massen blev større og større. Det var kvælende, så mange mennesker der var." Omkring kl. 11 begyndte de at marchere mod parlamentet.

En arrangør sagde, at da demonstranterne nåede barrikaden, "så vi, at de ikke havde nok politi til at kontrollere mængden." En politibetjent med kendskab til operationen sagde, at politiet havde

undervurderet størrelsen af forsamlingen, og at denne manglende efterretning og forberedelse muligvis har bidraget til de efterfølgende begivenheder. En pensioneret højtstående politibetjent bemærkede, at det burde have været muligt at håndtere protesten uden brug af dødelig magt. "For mig var det en fiasko," sagde han.

Nepals parlament befinder sig i et hjørne af et firevejskryds kaldet Naya Baneshwor Chowk. Mens politiet havde forsøgt at lukke protestens hovedrute mod parlamentet, forblev de andre veje til krydset åbne.

Omkring kl. 11:30, baseret på droneoptagelser bekræftet af Human Rights Watch, væltede mængden politibarrikaden. Optagelserne viser hovedmængden af demonstranter nærme sig barrikaden fra vest, mens andre nærmede sig fra parlamentets retning og hjalp med at rive den ned, så dem, der kom fra vest, kunne fortsætte mod parlamentet. Andre ser ud til at have gået udenom barrikaden.

Hundredvis af demonstranter løb mod parlamentet, mens politiet trak sig tilbage bag et vandkanonkøretøj for at danne en række foran parlamentsporten. Droneoptagelser viser vandkanonkøretøjet bakke, mens det sprøjter vand mod demonstranterne, hvoraf mange falder til jorden. Vidner sagde, at politiet også affyrede tåregas og kinetiske projektiler.

En politibetjent, der var på stedet, sagde, at betjentene åbnede ild med dødelig magt fem minutter efter, at distriktsadministrationen havde erklæret nødudgangsforbud i området omkring kl. 12:30. Human Rights Watch analyserede en video, der viste Nepals politi og den paramilitære bevæbnede politistyrke (APF) skyde mod demonstranter lige foran hovedporten til parlamentet. En anden video viser betjente inde på parlamentsområdet, 40 meter fra muren, der affyrer militære rifler mod demonstranterne.

En demonstrant, der var blandt dem, der trængte igennem barrikaden og senere blev skudt i benet, sagde: "Da vi stod foran parlamentet, affyrede de metalkugler. Måske kastede nogle af vores venner med sten. Men vores venner kastede sten, de skød [kugler]." Han vurderede, at der var syv meter mellem politi og demonstranter, da de første skud blev affyret.

En 20-årig kvinde sagde, at efter at have hørt, at to personer var blevet skudt og dræbt, gik hun og andre hen for at bede politiet om at bruge tilbageholdenhed. "Vi var ikke der for at udøve vold," sagde hun. Kort efter, omkring kl. 13:40, besluttede hun at tage hjem. Hun sagde, at hun var på den modsatte side af vejen fra parlamentet, cirka 45 meter væk, med ryggen til, da hun blev skudt gennem skulderen.

En anden demonstrant sagde, at han ankom til Naya Baneshwor-krydset omkring kl. 13.30 og blev der i to timer. Han så demonstranter transportere sårede til hospitaler. Han så politibetjente affyre skud fra positioner på gaden foran hovedporten, og andre affyre tåregas ved siden af parlamentsmuren mellem porten og krydset. "I de to timer, jeg var ved krydset, blev folk skudt i hænder og ben," sagde han.

En video fanger øjeblikket, hvor en demonstrant, der ikke udgjorde nogen åbenlys trussel, blev skudt på gaden nær det sydvestlige hjørne af parlamentet. En dreng i skoleuniform – senere online identificeret som 17-årige Shreeyam Chaulagain – går væk fra parlamentet og klapper hænderne over hovedet. Et skud lyder. Drengens hoved rykker fremad, og han falder om. Skyggerne i videoen indikerer, at han blev skudt omkring kl. 14. En anden video, optaget kort efter, viser andre demonstranter, der forsøger at bære ham væk og stoppe blodet, der løber fra bagsiden af hans hoved. Han overlevede ikke.

En højtstående embedsmand på Civil Service Hospital sagde, at de behandlede 221 patienter, der blev såret under protesten den 8. september. Tre døde på hospitalet. Personalet på National Trauma Center sagde, at de modtog 8 patienter, der var døde eller senere døde, og 73, der blev såret. Tribhuvan University Teaching Hospital modtog over 30 tilskadekomne den dag, hovedsageligt skudsår og skader fra kinetiske projektiler. Andre hospitaler behandlede også tilskadekomne.

Mellem kl. 15 og 15.30 sagde et vidne, at han og en anden mand førte en stor gruppe frem for at presse politiet på vejen tilbage mod parlamentet. Da de nåede parlamentet, trak politiet sig indenfor porten. "Vi var alle der med hænderne oppe, og vi forsøgte at tale med politiet," sagde vidnet. "Vi sagde: 'Skyd os ikke, lad os gøre det fredeligt.' Og så, måske tre minutter senere, begyndte nogen at kaste sten bagfra, og så kravlede de andre fyre op på hær bilen [parkeret ved porten] og begyndte at ryste portene. Jeg gætter på, at politiet blev forskrækket."

Han var to til tre meter fra politiet, med porten imellem, da politiet åbnede ild. Han identificerede politiet ud fra deres uniformer som medlemmer af APF og Nepal Politis Special Task Force (STF). "De sigtede bogstaveligt talt mod os og begyndte at skyde," sagde vidnet.

Vidnet sagde, at han forsøgte at søge ly bag barrikaden sammen med en anden mand, som var blevet skudt i underbenet. Han hørte metalbarrieren ringe to gange, da skud ramte den. Forskere bekræftede en video, uploadet til Facebook, som fanger øjeblikket, hvor politiet åbnede ild, mens demonstranter gemte sig bag en barrikade og en ambulance et dusin meter fra hovedindgangen til parlamentet. To skud høres. En demonstrant falder til jorden, og en anden, senere identificeret som Dipendra Basnet, hænger livløs på rækværket på barrikaden, blod strømmer fra hans hoved. Basnet overlevede.

Sikkerhedsstyrker tilbageholdt mindst 34 demonstranter, holdt dem inde i parlamentsområdet og overførte dem derefter til en politistation omkring kl. 22. Demonstranten, der søgte ly bag barrikaden, sagde, at få øjeblikke senere kom STF-betjente i kampudstyr ud ad porten, tog ham i forvaring og bragte ham ind i parlamentskomplekset. Han sagde, at politipersonale slog ham med knipler, hvilket gav ham blå mærker på ryg og skuldre. Han sagde, at en betjent truede med at skyde de tilbageholdte demonstranter, mens andre smadrede deres telefoner og ødelagde deres identitetspapirer. Demonstranterne blev løsladt dagen efter.

Om aftenen den 8. september [trak indenrigsministeren sig](#) og udtrykte beklagelse, og forbuddet mod sociale medier blev ophævet.

9. september

Om morgenen vendte mange Gen Z-demonstranter tilbage til parlamentet. Selvom politiet brugte tåregas og dødelig magt, lykkedes det demonstranterne at komme ind og besætte parlamentsbygningen. Et medlem af Gen Z-bevægelsen sagde, at hun gik ind i bygningen omkring kl. 13.30, men forlod stedet efter at have hørt, at premierministeren havde trukket sig.

Parlamentsbygningen [blev senere sat i brand](#) af uidentificerede personer.

Brandstiftelsesangrebene den 9. september, som Human Rights Watch har dokumenteret, omfatter nogle, der kan have været spontane udtryk for offentlig vrede, og andre, der indikerer en planlagt og målrettet brug af vold. Vidner og analytikere afhørt var enige om, at mens mængden den 8. september overvejende bestod af unge demonstranter, så så andre den 9. september ud til at være involveret i vold og brandstiftelse.

En automatiseret [SMS-besked](#), modtaget af mange mobilbrugere kl. 00:20 den 9. september, angiveligt sendt fra en konto drevet af en lokal regering i Myagdi-distriktet, som hævdede at være blevet "hacket" og set af Human Rights Watch, lyder: "Kun blodet fra politikere, der spildte uskyldige børns blod, vil bringe fred til Nepal." Vidner, der talte med Human Rights Watch og [nyhedsrapporter](#), beskrev nogle [opslag på sociale medier og Discord, der](#) opfordrede eller dirigerede folk til at angribe specifikke ejendomme.

I løbet af dagen [overtog folk alle politistationer undtagen få](#) i byen og plyndrede våben. Tre politibetjente i Kathmandu [blev slået ihjel af folkemængder](#), fortalte patologer Human Rights Watch. En politikilde sagde, at den første station, der blev angrebet, var i Harisiddhi, en sydøstlig forstad til hovedstaden. Forskere geolokaliserede et fotografi af politistationen omgivet af røg, som blev lagt op på Facebook kl. 11:34.

Vidner sagde, at nogle mål tydeligt var udvalgt på forhånd. I Harisiddhi trængte en stor gruppe mennesker, som ikke bor i området, sig ind i et boligkompleks, deaktiverede overvågningskameraer og angreb et lejet hjem tilhørende en juniorminister, oplyste et vidne, der bor i komplekset. "Vi har ingen idé om, hvordan de vidste, at denne person boede der, for vi vidste ikke, at han boede der," sagde hun.

Omkring kl. 11 angreb en gruppe Ullens Skole i Khumaltar i den sydlige del af byen, en privatskole som mange nepalesere sagde, de mente [var forbundet med den daværende udenrigsminister Arzu Rana Deuba](#). En geolokaliseret video lagt op på Facebook kl. 11:06 viser store røgskyer, der kommer fra skolen. En medarbejder sagde, at angrebet efterlod faciliteterne "alle brændt og ødelagt." En anden skole drevet af Ullens i Bansbari i den nordlige del af byen blev angrebet omkring kl. 12:30, viste tidsstemplet på geolokaliserede videoer, der blev lagt op på Facebook og TikTok. Videoer lagt op i timerne efter viser udbrændte skolebusser og anden ødelæggelse.

Mellem kl. 13.30 og 14 hærgede 10 til 15 mænd bevæbnet med stokke, knive og benzin, hovedkvarteret for Kantipur Television, en stor privat nyhedskanal, oplyste kanalens personale. Demonstranter overfaldt fire medarbejdere. Angriberne satte ild til køretøjer, der holdt parkeret uden for studierne, og skubbede en brændende scooter ind, hvilket forårsagede skader, der tog kanalen af æteren i 70 timer. Kantipur Groups to daglige avisers kontorer, som ligger et andet sted, blev evakueret omkring kl. 12.30. Personalet mener, at en mob satte ild til bygningen mellem kl. 15.30 og 16. Kontorerne for en anden avis, Annapurna Post, [blev også brændt](#).

Tidligt på eftermiddagen angreb grupper regeringsbygninger, herunder Højesteret og Singha Durbar, som huser premierministerens kontor og andre afdelinger. Et vidne sagde, at grupperne, nogle "meget aggressive", begyndte at ankomme til området mellem kl. 12:30 og 13.

Omkring kl. 14, sagde flere vidner, samledes grupper uden for Højesteret. En advokat, der var inde i retten, samt en journalist og en tilskuer, der var udenfor, så mænd gå ind i bygningen mellem kl. 14 og 14.30, hvor de fjernede store mængder filer fra skabe og brændte dem på parkeringspladsen. Kort efter [blev højesteretsbygningen sat i brand](#). Justitsministeriets kontor ved siden af blev [angrebet](#), og dokumenter blev angiveligt ødelagt.

En fotojournalist registrerede 10 til 15 mænd med våben uden for porten til Singha Durbar, som derefter gik ind i komplekset. En mand, der beordrede ham ikke at tage billeder, overfaldt ham.

Ved Singha Durbar beskrev flere vidner en "bikerbande" blandt brandstifterne, bevæbnet med våben som *khukuris* (store knive) og jernstænger. Et vidne så disse mænd lave brandbomber ved hjælp af brændstof fra deres motorcykler, hvormed de satte ild til hovedbygningen.

Talrige virksomheder og forretningsfolks hjem blev angrebet, mens naboejendomme, herunder lignende virksomheder, gik uskadt.

Kl. 16:25 stod præsidentpaladset, Shital Niwas, [i brand](#). En person, der deltog i angrebet og ved et uheld blev såret i den brændende bygning, sagde, at et lille antal soldater ved porten ikke havde kunnet forhindre dem i at komme ind. Den samme mand havde tidligere været til stede, da premierministerens officielle residens i Baluwatar blev brændt. Han sagde, at politiet i Baluwatar sagde: "'Vi skyder ikke på dig,' og 10 til 15 minutter senere åbnede de porten," så de kunne komme ind.

Personalet på Teaching Hospital oplyste, at de modtog de fleste tilskadekomne på anden dag om eftermiddagen, herunder ikke-dødelige skudskader omkring kl. 17 på stedet i Maharajganj, hvor politifolk blev slået ihjel. Senere ankom patienter med skader forårsaget af røgforgiftning. Ifølge en læge modtog Civilhospitalet 220 patienter den 9. september, herunder 3, der blev skudt uden for parlamentet, før det blev overtaget af demonstranter.

Kommercielle bygninger kunne ikke reddes fra Gen Z-bevægelsen. Tangaal-, Maharajgunj-, Boudhha- og Koteswar-filialerne af Bhatbhateni Supermarked blev mål for den ophidsede folkemængde. Inden for få timer blev butikkerne, lagrene, indretningsdekorationerne og materialerne til millioner af rupier der til aske i flammerne. Derudover blev CG Motors' showroom tilhørende Chaudhary Group i Thapathali sat i brand. Hilton Hotel i Naxal, som havde udenlandske investeringer, blev også brændt. Mediehusene blev også ofre for Gen Z-bevægelsen. Kantipur Daily og Kantipur TV's kontorer i Tinkune blev sat i brand af demonstranterne.

Fra forbud mod sociale medier til total kollaps: Hvordan Nepals Gen Z-oprør endte med regeringens fald

[Kanak Mani Dixit](#)

17/sep/2025

En protest, der blev udløst af suspensionen af onlineplatforme den 8. september, udviklede sig til dødelig vold, afslørede Nepals politiske ordens skrøbelighed og tvang premierminister K.P. Oli's afgang.

Nepals parlamentsbygning brænder.

Begivenhederne i anden uge af september afslørede, hvor svage og mekaniske institutionerne i den nepalesiske stat var blevet efter mange års politisk kaos og dårlig ledelse. Ud over sine andre fejl kunne den store koalition af Nepali Congress (NC) og Nepals Kommunistiske Parti-UML, ledet af premierminister K.P. Oli, ikke engang gennemføre en sammenhængende plan for regulering af sociale medieplatforme.

Regeringen havde gentagne gange udsendt meddelelser til internationale teknologigiganter om at udpege en 'kontaktperson' i Kathmandu, primært for at lette undersøgelser af klager og cyberkriminalitet, selvom der også kan have været motiv for at kontrollere ytringsfriheden. TikTok og Viber efterkom dette, men andre – herunder det amerikanske Facebook, Instagram, WhatsApp, Messenger, YouTube, X og LinkedIn – undlod at efterkomme en suveræn beslutning på grundlag af en Højesteretskendelse.

Da myndighederne den 4. september annoncerede suspensionen af 26 platforme afventende deres registrering, havde de ikke forudset vreden fra en befolkning, der pludselig blev berøvet de redskaber, som deres daglige liv og levebrød var afhængige af.

Regeringen overså også afhængigheden af mere end fire millioner nepalesere, der arbejdede i udlandet – hovedsageligt i Golfen, Malaysia og Indien – hvis vigtige forbindelse til familier og nyheder hjemme brat blev afbrudt. Imens fortsatte teknologigiganterne, på trods af at have kontorer i store dele af det globale syd, med at ignorere Nepal.

Den resulterende offentlige frustration blev fanget af unge, der organiserede en protest i det centrale Kathmandu den 8. september. Det, der indtil da var en løst dannet gruppe af 'Generation Z'-unge, der

krævede ophævelse af suspensionen af sociale medieplatforme, blev større med relevante krav som god regeringsførelse og gennemsigtighed.

Vigtigt er det, at de påpegede korrupsion på højt niveau, ukontrolleret trods gentagne medieafsløringer gennem årene.

Disse undersøgelser udført af flittige mainstream-journalister afslørede jordrøveri, kooperativ svindel, gulds mugling, regeringsudnævnelser, menneskehandel og en ondskabsfuld plan om at tjene penge på falske flygtningeregistreringer.

Disse bredt omtalte afsløringer fik ringe gennemslagskraft i domstolene og i statsadministrationen og førte til voksende harme blandt den brede befolkning, herunder de IT-kyndige unge. Næringen til bitterheden var den tydelige eksponering af efterkommere af nogle af de øverste ledere, herunder maoistlederen Pushpa Kamal Dahal ('Prachanda'), Nepali Congress-lederen Sher Bahadur Deuba og andre.

Koalitionsregeringens generelle svigt i styringen nærrede også den offentlige vrede. Premierminister Oli var ikke helt den autokrat, som man portrætterer i populistisk retorik, da han kom til at legemliggøre et korrupt og dysfunktionelt system. Hans embedsperiode var præget af tilpasning til nepalesiske realiteter: en opportunistisk maoistisk leder, der ventede i kulissen, den urolige tilstand med spirende føderalisme, konstant indblanding fra New Delhi og et svagt, demoraliseret bureaukrati.

På trods af sin tidligere historie med at styre politikken forbi mange politiske og geopolitiske forhindringer, var Oli blevet mere og mere fjern fra politiske råd og tilbøjelig til fejl i sit parti og i regeringen. Efter at være vendt tilbage til politik med dobbelte nyretransplantationer, kan hans mange Macchivelianske sejre have fået ham til at føle sig uovervindelig.

Oli afviste Kathmandu-intelligentsiaen og udviklede sig til sidst til et mål for offentlig hån.

Imens lykkedes det ikke koalitionsregeringen at igangsætte de forfatningsmæssige reformer, som Oli og Deuba havde lovet som grundlag for deres store alliance. Og for en skarp politiker, der var stolt af at være ekspert i at mærke offentlighedens puls, virkede Oli uduelig over for algoritmedrevet populisme.

8. september

Et vendepunkt for det moderne Nepals politik kom således den 8. september, da skolebørn i uniform og universitetsstuderende samledes ved rundkørslen Maitighar Mandal, i centrum af Kathmandu, ved siden af Højesteret.

I starten forløb Gen Z-protesten glat og begrænsede sig til det område, som den civile administration havde udpeget, men snart begyndte tingene at gå galt – hvad der i bagklogskabens lys synes at have været en forudplanlagt indsats fra aktørerne, der kaprede demonstrationen fra de unge og misbrugte platformen.

Demonstrationen varede tre timer, fra kl. 9 til middag mandag. Omkring det tidspunkt blev der sendt en meddelelse ud på internettet fra en Gen Z-konto, der advarede om infiltration: "Venligst, forlad stedet sikkert og hurtigst muligt. Der er for mange vest-grupper, der ryster masserne. Vi vandt dagen. Lad os komme sikkert hjem i dag."

Men før det kunne ske, havde en gruppe bevæget sig mod parlamentsbygningen.

Politistyrken svigtede sin pligt. Den anvendte ikke de accepterede foranstaltninger til optøjskontrol – rækkefølgen af barrikader, stave, tåregas, vandkanoner og gummikugler – og tillod mængden at bryde ind i parlamentsområdet, hvor Special Task Force (STF) angiveligt begyndte at affyre skarpe skud aggressivt.

Mængden af kraft var tragisk ude af proportion med den fare, demonstranterne udgjorde. Om aftenen var mindst 19 unge borgere døde, og mere end 300 sårede fyldte hospitalerne.

Indtil nu er det tragiske tal over 70 dødsfald og mere end tusind sårede.

Som næste morgen skred frem, virkede det næppe som en beslutsom sammensværgelse for at overtage ungdomsdemonstrationen; Måske var den stille og beslutsomme samling blot blevet overtaget af den slags anarkister, der findes i ethvert samfund, der udnyttede et magtvakuum. Men volden, der brød ud senere samme dag og dagen efter, pegede på et bevidst og længe planlagt forsøg på at vælte den konstitutionelle orden og det parlamentariske demokrati.

De, der oversvømmede gaderne og stormede institutioner, omfattede sandsynligvis almindelige kriminelle, partimedlemmer, tidligere maoistiske guerillaer, frafaldne Gen Z-medlemmer og monarkistisk-anarkister, der handlede under intern og ekstern indflydelse.

Dødsfaldene forårsaget af politiet skabte straks betingelserne for NC-UML-regeringens fald. Politisk set var det dem, der kunne drage fordel af lammelsen af de to partier, der havde domineret politikken siden 1990, blandt andre Balen Shah, den ambitiøse borgmester i Kathmandu by, som holder sig på afstand fra pressen og stoler på en tæt og effektiv kreds af sociale medie-managere.

Der er også Rastriya Swatantra Party (RSP) under den populistiske journalist, der er blevet politiker Rabi Lamichhane, som ønsker at udvide den parlamentariske styrke gennem tidlige valg, ellers planlagt til november 2027.

I kulissen venter nogle uafhængige nybegynderpolitikere samt teknokrater, der har opnået populistisk berømmelse, og som kunne træde frem midt i opløsningen af statslige institutioner.

Hvad angår det maoistiske parti, som er blevet gradvist svækket valgmæssigt, var ethvert sammenbrud af staten, uanset hvordan det blev opnået, velkomment for at udnytte situationen.

Så er der det royalistiske Rastriya Prajatantra Party (RPP), som har fungeret under det konstitutionelle regime, men søger at genoprette kongemagten ved at opløse den føderale, sekulære og republikanske statsstruktur. Selv med 'konstitutionelt monarki' ville deres genoplivning skabe et så magtfuldt kongedømme, at demokrati og pluralisme ville være dødt for alle praktiske formål.

Udover RPP findes der også radikale monarkister og Hindutva-brigaden, støttet af Indiens RSS, som har åbnet et kontor i Kathmandu og øget sine aktiviteter i Nepals bakker og sletter over det sidste halve årti. Deres mål ville være at udnytte kaosset til at påtvinge en 'hinduistisk stat' gennem genoprettelse af monarkiet, med den afsatte konge, Gyanendra.

Oli's afgang

I begyndelsen af september ville Oli have troet, at han havde fuld kontrol over både sit parti – CPN (UML) – og den større politiske enhed. Han vendte hjem fra et Kina-besøg efter at have deltaget i Shanghai Cooperation Organization-topmødet i Tianjin og den 3. september ved Sejrs Parade i Beijing.

Premierministeren var blevet opmuntret af sine møder med Xi Jinping, Vladimir Putin og andre, og ved det formelle bilaterale møde fandt han endda en mulighed for at tale med præsident Xi om den nyligt indgåede aftale om grænseoverskridende handel med Indien via Lipulek-passet, som Nepal betragter som sit territorium.

Den 7. september, ved et UML-møde, havde Oli gennemført ændringer i partiets vedtægter – hvilket tillod ham at stille op til en tredje periode som formand og over sin alder på 70 år – begge begrænsninger, han tidligere havde insisteret på. Senere på måneden skulle premierministeren besøge Bodh Gaya i Bihar for et længe ventet møde med Indiens premierminister Narendra Modi.

Så højt blev premierministeren sat til at stige ned fra og trak sig kun to dage senere. Midt i alt dette må man bestemt overveje de geopolitiske interesser, der kan have spillet ind direkte eller indirekte i efterfølgende begivenheder.

Der er Washington DC's forsigtighed over for Beijings voksende indflydelse i Asien og globalt, mens New Delhi-establishmentet har været fjendtligt indstillet over for Oli som den, der gennemdrev det reviderede Lipulek-kort gennem forfatningsændringer og stod fast midt i den indiske blokade i 2015.

Oli havde troet, at Meta og andre virksomheder i sidste ende ville imødekomme regeringens krav om at åbne kontorer i Kathmandu, som et par andre havde gjort. Han og informations- og kommunikationsministeren, Prithvi Subba Gurung, forventede ikke reaktionen fra en befolkning, der, udover at bruge sociale medieplatforme til kommunikation, information og kommercielle behov, nu var afhængige af appsene og ramt af suspensionen.

Oli havde også fejlregnet tidspunktet for sin opsigelse. Havde han sluppet fri om aftenen den 8. september, kunne partimaskineriet i NC og UML have fundet en ny, yngre regeringsledelse gennem parlamentet. Forsinkelsen bidrog til magtvakuummet næste dag og skabte kaos midt i militærets passivitet.

Givet præsident Ramchandra Paudels uforklarlige fravær, som burde have styret fortællingen og overtaget kommandoen under forfatningen, faldt den centrale rolle i håndteringen af den hurtige overgang på Nepals hær og dens chef, general Ashok Raj Sigdel.

9. september

Brandstiftelsen og angrebene den 9. september var landsdækkende og ødelæggende, og bragte landet til en fuldstændig standsning, fra veje og lufttrafik til turisme og alle aspekter af regeringsførelse og det offentlige liv. Højesteret, Singha Durbars regeringssekretariat og parlamentet blev alle brændt ned.

Sekretariatet, bygget i 1908 og inkluderende den imponerende barokke Gaddi Baithak-sal, var blevet omhyggeligt restaureret over 10 år efter jordskælvet i april 2015.

Mobben satte ild til præsidentens kontor i Shital Niwas, som også blev genoprettet efter jordskælvet. En komplet liste over brandstiftelse og hærværk på offentlig og privat ejendom vil tage mere end et år at færdiggøre.

Domstolens, sekretariatets og parlamentets papirer gik op i røg, ligesom jordadministrationens, skattevæsenets og toldmyndighedernes besiddelser. Tabet af papirer og arkiver vil gøre det endnu sværere at få regeringen og økonomien i gang igen. Der var ingen myndighed på plads gennem hele den frygtelige dag, og lokalsamfundene kunne heller ikke begrænse mængderne, mens de angreb bygning efter bygning, hjem efter hjem, og arbejdede ud fra en udarbejdet tjekliste, brugte geolokaliseringsapps, walkie-talkies og brandfarlige enheder.

Nepals politi og bevæbnede politistyrke var fraværende hele vejen igennem, selv belejret af forstyrrende og deres våben blev plyndret, mens brandmændene blev forhindret i selv at gøre det lille, de kunne. De store bygninger af regeringssekretariatet, retsvæsenet og lovgivningen, varige symboler på den nepalesiske nationalstat, fik lov til at brænde ud på natten, mens tilskuerne kun tog selfies.

En natlig droneoptagelse over dalen stod som tavst vidne, mens den skarpe lugt af brændt træ, papir og plastik fyldte luften på jorden. I to dage nægtede selv monsunen at komme til undsætning, og lod ild og gløder brænde ud.

Partikontorer, nyhedslokaler, skoler, hoteller, indkøbscentre, kabelbaner, politistationer og bilforhandlere blev målrettet. Bhat-Bhateni supermarkedet er en succesfuld kæde med 27 etablisementers rundt om i landet; kun syv står tilbage. Selv om mange residenser, store og små, officielle og private, tilknyttet politikere, forretningsfolk og offentlige personligheder blev jævnet med jorden, er det betydningsfuldt, at det tidligere kongelige palads i Narayanhiti og Nirmal Niwas-residensen for ekskong Gyanendra forblev uberørt.

Selvom de nepalesiske hærgeneraler ville have vidst, at drabene den 8. september ville føre til vold dagen efter, virkede de uforberedte eller ubekymrede. Hæren tog *hele* den 9. september, før den vågnede op til behovet for at patruljere gaderne, og kom først ud klokken 22 samme dag, hvor agitatorerne havde fuldført deres opgave i ro og mag.

Militærhovedkvarteret i Bhadrakali ligger på en lav bakke med udsigt over parlamentet, højesteret og Singha Durbar, alle inden for en radius af to kilometer. Der er en bataljon stationeret inden for Singha Durbars område, som burde have beskyttet alle tre institutioner. Soldaterne bevægede sig ikke – det kan have været med vilje eller inkompetence – mens offentligheden græd.

Som forsvar har hærens officerer fortalt medlemmer af den politiske klasse, at COAS mødtes med blandt andre de royalistiske repræsentanter fra Durga Prasai og Gen Z for at beskytte dem mod præsidenten, som officielt er Nepals hærs øverstbefalende.

Hvad angår soldaternes manglende evne til at kontrollere brandstiftelsen og plyndringerne, peger de på de protokoller, der styrer militærets udsendelse, hvilket også var det, de gjorde i de første år af den maoistiske oprørsbevægelse, da de opholdt sig i kasernen. Desuden hævder de, at hvis soldaterne faktisk havde handlet mod folkemængderne, ville der have været utallige dødsfald.

Rygtet siger, at premierminister Oli på sin officielle bolig i Baluwatar var fast besluttet på at sidde over krisen, men pludselig besluttede at træde tilbage, da han blev informeret af hæren om, at han ikke længere havde dens støtte. Sandheden af disse oplysninger skal undersøges og forstås i de kommende dage.

Midt i tumulten blev behovet for en ordentlig og offentlig magtoverdragelse forsømt. Mobberne blev opmuntret i den efterfølgende mangel på autoritet.

Sher Bahadur Deuba og hans ægtefælle og udenrigsminister Arzu Deuba (indtil premierministerens afgang) blev hårdt tævet i deres bolig og slæbt ud af rasende oprørere, som frydefuldt delte hjerteskræende videoer. Såret blev de endelig reddet af sikkerhedspersonale.

Andre ministre og embedsmænd blev ydmyget offentligt, mens de mistede deres ejendomme.

Som en observatør sagde: "Ved dagens slutning var regeringen brudt, og lederne hjemløse."

Selv på tidspunktet for denne artikel, med en midlertidig regering annonceret, kender offentligheden ikke, hvor den tidligere premierminister og flere andre ministre befinder sig.

Udviklede spørgsmålet om personlig sikkerhed sig til uoplyst husarrest, som det også var tilfældet med chefministrene i alle syv provinser?

RSP-leder Ravi Lamichhane, der blev efterforsket for bedrageri i kooperative selskaber, blev smuglet ud af Nakkhu-fængslet af invaderende tilhængere, som førte til 'befrielsen' af alle indsatte. Ifølge

politistatistikker er 14.507 fanger undsluppet fra fængsler over hele landet, udløst af Lamichhane-episoden, og kun 455 er blevet bragt tilbage i fængsel.

Blandt de tusinder, der flygtede, var hjernen bag en bombeeksplosion i Janakpur i 2012, som dræbte fem Maithili-aktivister, en indisk statsborger, der afsonede fængselsstraf for kidnapning og løsesum, samt en maoistisk tidligere minister, efterforskes i forbindelse med den falske flygtningesvindel.

Dømte mordere, voldtægtsmænd og alle slags forbrydere går frit rundt i Nepals gader og samfund, nogle af dem bærende på stjålne våben. Med den masseudvandring af fanger er Nepals samfund blevet usikkert af en uventet kilde.

Hvis den midlertidige regering ikke straks kan håndtere lov og orden gennem politiet, vil samfund fra hele landet begynde at tage ansvar for deres egen sikkerhed, hvilket vil have sine egne farer for selvtægt.

Midt i røg og ruiner er Nepals forfatnings overlevelse pludselig sat på spil.

Kanak Mani Dixit er forfatter og grundlægger af magasinet Himal Southasian samt borgerrettighedsaktivist med base i Kathmandu Valley. kanakmanidixit.com